

Sygn. akt I CZ 100/12

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. I. i K. I.

przy uczestnictwie S. K., i innych

o ustanowienie służebności drogi koniecznej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 października 2012 r.,

zażalenia uczestników S. K. i I. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 5 kwietnia 2012 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną uczestników I. K. i S. K. od postanowienia tego Sądu z dnia 6 października 2011 r.

W uzasadnieniu wskazał, że uczestnikom I. K. i S. K. doręczono odpis postanowienia z uzasadnieniem, pomimo tego, że uczestnicy nie złożyli wniosku o doręczenie uzasadnienia. W aktach sprawy takiego wniosku nie ma. Oświadczenie pełnomocnika uczestników, że zapewne taki wniosek został złożony, skoro odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem został doręczony, bez przedstawienia chociażby dowodu nadania pisma zawierającego taki wniosek, uznał za nieprzekonywujące. S. K. złożył, zdaniem Sądu, jedynie wniosek o doręczenie odpisu sentencji orzeczenia, a świadczy o tym fakt wezwania go do uiszczenia opłaty kancelaryjnej. Wobec niewykonania zarządzenia wniosek został zwrócony. Doręczenie zaś orzeczenia z uzasadnieniem pełnomocnikowi uczestników nastąpiło omyłkowo, zatem nie wywołało żadnych skutków prawnych. Adwokat Z. B. został wezwany do wykazania, że wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia został złożony, ale nie zareagował przedłożeniem zwróconego wniosku. Stąd też Sąd przyjął, że zwrócony wniosek dotyczył jedynie żądania doręczenia odpisu sentencji postanowienia, nie zawiera natomiast żądania sporządzenia i doręczenia uzasadnienia. Omyłkowe zaś doręczenie uzasadnienia nie otwiera drogi do złożenia skargi kasacyjnej, dlatego też skarga podlegała odrzuceniu.

Powyższe postanowienie zaskarżyli zażaleniem uczestnicy I. K. i S. K., zarzucając dokonanie wadliwych ustaleń faktycznych poprzez przyjęcie, że nie złożyli oni wniosku o sporządzenie oraz doręczenie odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz naruszenie przepisów postępowania, a to art. 361 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1, art. 148 § 1, art. 149 § 1, art. 227 i 232 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Skarżący domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego. Uzasadniając swoje stanowisko, że zaskarżone postanowienie zostało wydane wyłącznie na podstawie przypuszczenia przyjętego przez skład orzekający, a decyzja o odrzuceniu skargi kasacyjnej była przedwczesna. Podkreślono, że z informacji uzyskanych w sekretariacie wynika, że w elektronicznym repertorium odnotowano wpłynięcie od uczestników wniosku

o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. W myśl art. 398⁵ § 1 k.p.c., termin do wniesienia skargi kasacyjnej wynosi dwa miesiące i rozpoczyna bieg od dnia doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem. Warunkiem skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej jest uprzednie doręczenie stronie wyroku (postanowienia) sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, po złożeniu przez stronę wniosku w tym przedmiocie na podstawie art. 387 § 3 k.p.c. Dopuszczalność skargi kasacyjnej jest zatem uwarunkowana nie doręczeniem orzeczenia z uzasadnieniem w ogóle, ale tylko takim doręczeniem, które następuje w uwzględnieniu wniosku strony w tym przedmiocie złożonego w sposób przewidziany w art. 387 § 3 k.p.c. Analiza przytoczonych przepisów została dokonana przez Sąd Okręgowy prawidłowo.

Trafnie jednak zarzucili skarżący, że okoliczności, w których doszło do doręczenia postanowienia z uzasadnieniem adw. Z. B. nie zostały dostatecznie wyjaśnione, co uniemożliwia przyjęcie *a priori*, że stosowny wniosek nie został złożony. Ustalenie w tym przedmiocie nie zostało poprzedzone analizą zapisów z książki wpływów w dzienniku podawczym, zapisów w repertorium elektronicznym, nie odebrano wyjaśnień kierownika sekretariatu. Brak także ustaleń, czy poza zwróconym wnioskiem był złożony także jakiś inny wniosek oraz jaka była treść zwróconego wniosku. Oczywiście fakt doręczenia pełnomocnikowi odpis orzeczenia z uzasadnieniem nie sanuje braku wniosku, zawierającego żądanie doręczenia o jakim mowa w art. 387 § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1999 r., III CZ 126/99, LEX nr 528171), a zatem nie otwiera drogi do złożenia skargi kasacyjnej. Dla takiej konstatacji nie jest istotne, z jakich przyczyn takie doręczenie nastąpiło, ale w braku starannego wyjaśnienia wskazanych wątpliwości istnieją podstawy do kwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji, iż spowodowane to było omyłką. Przyjętego przez Sąd odwoławczy stwierdzenia nie można oprzeć wyłącznie na hipotetycznych przypuszczeniach, bez przeprowadzenia stosownych wyjaśnień w tym zakresie.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, działając na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

